

देवभेदे दन्तपत्रविशेषाणां प्रीतिकरत्वमुक्तं यथा
 “पत्राण्यत्रिंशदुपपन्नाणि हरेः प्रीतिकराणि च । प्रव-
 द्यामि नृपप्रभे ! शृणुष्व गदतो मम । क्षपाभार्गकं
 प्रथमं तस्माद् भृङ्गारकं परम् । तस्मात्तु खादिरं श्रेष्ठं
 ततश्च शमीपत्रकम् । दुर्वापत्रं ततः श्रेष्ठं ततोऽपि
 कुशपत्रकम् । पत्रं तस्माद्दमनकं ततो विल्वस्य पत्रकम् ।
 विल्वपत्रादपि हरेस्तुलसीपत्रमुत्तमम् । एतेषां च यथा
 लब्धैः पत्रैर्वा योऽञ्जयेद्भारम् । सर्वपापविनिर्मुक्तो
 विष्णुलोके सङ्गीयते” नरसिंहपु० ५२ अ० । देवीप्री-
 तिकरपत्राणि यथा “क्षपाभार्गस्य पत्रन्तु ततो भृङ्गा-
 रपत्रकम् । ततोऽपि गन्धिनीपत्रं वलाहकमतः परम् ।
 तस्मात् खादिरपत्रं तु वज्रुलस्तवकक्षया । क्षाणन्तु
 वक्रगुच्छस्तु कम्बूपत्रं ततः परम् । वीजपूरस्य पत्रं तु
 ततोऽपि कुशपत्रकम् । दूर्वाङ्कुरं ततः प्रोक्तं शमी-
 पत्रमतः परम् । पत्रसामलकं तस्माद्दामपत्रमः परम् ।
 सर्वतो विल्वपत्रन्तु देव्याः प्रीतिकरं मतम्” कालिकापु० ।
 पञ्चक न० पञ्च+कार्यं क तदिव जायति कै-क वा ।
 इत्यस्य पञ्चं २पत्रावल्यां शब्दः । इत्येवमेव राजनि०
 ४यात्रिकृशाके पु० रत्नमाला । ५पञ्चभङ्गे न० शब्दः ।
 पञ्चकाहला स्त्री पिञ्जलायां २पञ्चशब्दे च हारा० ।
 पञ्चगुप्त पु० पञ्चं सुप्तमस्य परनि० । (तेकाटा सिजु)
 त्रिकण्टे शब्दः ।
 पञ्चघना इत०शत० । सातहाष्टके राजनि० ।
 पञ्चङ्ग न० पञ्चमव्यति सन्नेन सन्तुज-करणे चङ्ग यक० ।
 रत्नचन्द्राकारे (वक्रम) दृष्टे शब्दः । [त्रिका०]
 पञ्चभङ्गार पु० पञ्चे भङ्गारोऽस्य । पुरोटिष्टके (रायभटी)
 पञ्चया स्त्री पञ्चं गम्यतेऽत्र नम-वा० ङ संज्ञात्वात्
 णत्वम् । पत्ररचनायाम् हारा० ।
 पञ्चतण्डुली स्त्री पञ्चे तण्डुलाः सन्त्यस्याः स्यच् गौरा-
 ङीप् । यवतिक्तायाम् राजनि० ।
 पञ्चतरु पु० पञ्चप्रधानस्तवः शा० त० । दुष्खादरे राजनि०
 पञ्चदारक पु० पञ्चमिव दारयति दारि-ण्युब् । ऋकचे
 (करात) त्रिका० ।
 पञ्चनाडिका स्त्री इत० । पर्णधिरायां जटा० ।
 पञ्चपरशु पु० पञ्चे धातुष्वपञ्चे परशुरिव । (केनी) ख्याते
 स्वर्णकारयन्त्रभेदे । पञ्चपरशुर्यस्य शब्दः ।
 पञ्चपाल पु० सविद्युतायां कुरिकायां हेमच० ।
 पञ्चपाली स्त्री पत्राकारा पात्रिरयं यस्याः वा ङीप् ।

(काँचि) कर्त्तव्यो हवायु०तस्याः पर्णतुल्यापत्रात्तथात्वम् ।
 पञ्चपाश्या स्त्री पत्रमिव पाश्या । क्षणादिरचितलजाटा-
 लङ्कारभेदे (टीका) अमरः ।
 पञ्चपिशाचिका स्त्री पञ्चेण पिशाचीव इवाष्टं कन् ।
 जलवारणसाधने यन्त्रभेदे (टीका) त्रिका० ।
 पञ्चपुष्प पु० पञ्चं पुष्पमिवास् । १रत्नतुल्यं शब्द०
 २तुल्यं स्त्री टाप् शब्दमाला । चतुर्पञ्चतुल्यं स्त्री
 रत्नमाला ङीप् । कप् । पञ्चपुष्पक भुजपत्रे शब्दमा० ।
 पञ्चवन्ध पु० पञ्चाकारः बन्धः । पुष्परचनाभेदे शब्दरत्ना० ।
 पञ्चभङ्ग पु० पत्राकारः भङ्गः रचना । स्तनकपोलादौ
 कक्षरकादिरचितपत्रत्रयेणां तिलकभेदे हेम० । पत्रभङ्ग,
 पञ्चभङ्गीत्यपि तत्र स्त्री शब्दः ।
 पञ्चमञ्जरी स्त्री इत० । १पर्णस्यापभागे २पत्राकारमञ्जरी-
 बुते तिलकभेदे हेमच० । [२तत्त्वसुदाये स्त्री ।
 पञ्चमाल पु० पञ्चाणां माला यत्र । १नेत्रे नैघण्टु० इत० ।
 पञ्चमूल पु० इत० । पर्णस्य मूले ततः प्रकारे स्थूला० कन् ।
 पत्रमूलक तत्प्रकारे न० । तत्र गणे पत्रमूलेति व्यस्यं
 समस्तञ्च तेन पत्रक मूलक तत्तत्प्रकारे न०
 पञ्चयौवन न० पत्रस्य यौवनमत्र । नवपञ्चने जटाध०
 पञ्चरथ स्त्री पञ्चं पक्षो रथ इव यस्य । खने अमरः
 जातिवात् स्त्रियां ङीप् । [भेदे हेमच० ।
 पञ्च(रे)लेखा स्त्री पञ्चाकारा(रे)लेखा । पञ्चभङ्गे तिलक-
 पञ्चल न० पञ्चमिवाकारोऽस्त्रस्य सिद्धा० लप् । इप्से
 (पातालादह) हेमच० ।
 पञ्चलता स्त्री पञ्चाकारा लता यत्र । पञ्चाकारे १तिलक-
 भेदे हेमच० शा०त० । २पञ्चप्रधानलतायाम् ।
 पञ्चलवण न० पत्रविशेषेण पत्रं लवणम् शा०त० । सुशु-
 तोक्ते लवणभेदे “गन्धर्वहस्तकसृष्णकनकमालाटङ्ग-
 कपूतीकारग्वधषितकादीनां पत्राण्यत्राङ्गिण्य लवणेन
 सहोदृढकेऽवच्छुट्य स्त्रे हृष्टे मक्षिष्यावलिष्य गोमलङ्गिर्हा-
 हयेदेतत् पत्रलवणसुपदिशन्ति वातरोगेषु” ;
 पञ्चवक्त्रा स्त्री पञ्चयुक्ता वक्त्राव । तिलकभेदे पञ्चभङ्गे
 हेमच० पञ्चवङ्गीत्यप्यत्र ।
 पञ्चवाह पु० पञ्चं पत्रं लिपिं वा वहति वह-व्यण् उप-
 ष० । १पञ्चवाहे खने २शरे जटा० श्विपिवाहके त्रि० ।
 पञ्चविशेषक न० पञ्चमिव विशेषो मल कप् । तिलकभेदे
 पञ्चद्वयिक पु० पञ्चमिव द्वयिकः । पञ्चाकारे द्वयिकभेदे
 सुशु० कीटशब्दे दृश्यम् ।